

Research Paper

A Sociological Study of Effective Factors on Beatings and Premeditated Murder in Kerman Women's Prison

Mohamad Saeidi¹, Alireza Sanatkah^{*2}, Afsaneh Shirvanipour³

1. Department of sociology, Kerman Branch, Islamic Azad University, Kerman, Iran

2. Assistance professor, Department of sociology, Kerman Branch, Islamic Azad University, Kerman, Iran

3. Department of sociology, Kerman Branch, Islamic Azad University, Kerman, Iran

Received: 2020/12/21

Revised: 2021/03/08

Accepted: 2021/05/12

Use your device to scan and read the article online

DOI:

10.30495/jzv.2021.26876.3453

Keywords:

Kerman Prison,, Drug Abuse, Beatings, Premeditated Murder, Failure and Aggression, violence

Abstract

Introduction: The purpose of this article is to investigate the internal and external factors affecting the formation of violence in women's prisons in Kerman, which due to the widespread concept of violence, in its specific case, i.e., beatings and premeditated murder has been considered.

Methods: The method of this research is a survey method and interview and questionnaire techniques were used to collect information. The statistical population of the study was equal to 127 people (total female prisoners in Kerman Central Prison in 1999), of which 104 people were selected as the sample. The theoretical framework of the research is based on Freud's theory, Dolard's theory of failure-aggression, Dobb, Miller and Sears, Bandura's theory of social learning, Hirsch's theory of social control and Butthams's theory.

Findings: It indicates that the most direct and causal effect of the prison control system variable on prison violence among women. This coefficient is negative and equal to -0.269. After that, deprivation and failure with an effect of about 0.263, social control with an effect of about 0.234 affect prison violence. Conclusion: The results of structural equation modeling of the study indicate that the most direct and causal effect of the variable of the prison control system on prison violence among prisoners. Deprivation and failure then follow in the second stage. This shows that the main root of women's aggression in prison is their emotional complexes and repressed tendencies outside the prison. That is, on the one hand, the main cause of violence among women is influenced by factors outside the prison, and on the other hand Prison control systems can reduce violence.

Citation: Saeidi M, Sanatkah A, Shirvanipour A. Sociological study of effective factors on beatings and premeditated murder in Kerman women's prison. Quarterly Journal of Women and Society. 2021; 12 (47): 147-160.

*Corresponding author: Alireza Sanatkah

Address: Department of sociology, Kerman Branch, Islamic Azad University, Kerman, Iran

Tell: 09176748963

Email: asanatkah@yahoo.com

Extended Abstract

Introduction

A group of women committed murder for various reasons. They either conspired with criminals and delinquents or were the perpetrators of crimes, and as a result, they were imprisoned. Violence in women's prisons is prevalent and this social issue can be rooted in or out of the prison. However, statistics showed that committing crimes in prison is becoming more complex and organized as it increases. Official and unofficial statistics on violence in Kerman indicated a high level of violence in this city. The present study aims to respond to the question of "what intra- (prison) and extra-organization factors are effective in the occurrence of assault and battery and premeditated murder among female prisoners".

Methods

In this study, the survey method and instruments such as questionnaire and interviews with convicted women were used. Open-ended questions were placed next to closed-ended questions in the questionnaire to gain a better understanding of the research topic. In total, 80 items were designed to measure various dimensions of the research and the variables proposed in the research hypotheses, i.e., independent, dependent, and mediating variables. The statistical population consisted of the prisoners in Kerman Central Prison, which was equal to 127 people based on the statistics reported by Kerman Prison. However, due to the problems of conducting the research in the prison and making the necessary coordination, we managed to interview 104 women and asked them to complete the questionnaires. To evaluate the content validity, after preparing the questionnaire and before implementing it, the questionnaire was given to several sociology and psychology professors and the head of the social deputy of Kerman police force as reviewers and their comments were applied. The statistical data were analyzed using SPSS (version 25.0) and Amos Graph 22. Cronbach's alpha was employed to measure the reliability of the instrument.

Findings

The majority of female prisoners were sentenced to 4 years or more, which was mainly due to drug trafficking. Most of the respondents had served on average 15 months of their sentence. Another factor that was examined according to the theoretical framework of the research was the poor family circumstances of the prisoners before entering the prison. The results indicated a significant number of prisoners had no good memories of their childhood and sexual harassment during childhood was among the issues they reported.

Deprivation and failure were the other variables that according to the theoretical framework of the research could be associated with violence in prison. The mean deprivation and failure of the respondents was estimated to be 3.108, which was higher than the average level, indicating high level of failure and aggression feelings among the prisoners.

Observational learning, which refers to observing aggression among other prisoners, was another variable included in the research according to the theoretical framework. As reported by the prisoners, violent prisoners were unfortunately treated with tolerance in prison. The mean score of this variable was 3.072 out of 5.

The prison control system, as a deterrent to prisoners' violence, should be able to work effectively. Therefore, the prison control system evaluation was defined in the theoretical framework and included in the research to provide a proper evaluation. The mean prison control system was calculated as 3.455 out of 5, which was above average.

Drug and alcohol use was another important variable that could be associated with the violence level among women in prison. Methamphetamine (3.89 out of 5 points), heroin (3.17 out of 5), opium (3.03 out of 5), and cannabis (2.85) were the most frequently used drugs, respectively. The results showed the prison control system with the coefficient value of -0.269 had the highest direct and causal effect on violence among women in prison, which was followed by deprivation and failure with the coefficient value of 0.263 and social control with the coefficient value of 0.234, respectively.

Discussion

Violence including assault, battery, and murder in prison is among the issues that can be primarily associated with the lives of prisoners and, consequently, cause serious problems in the prison control system. On the other hand, organizing prisons has recently faced a variety of challenges that, if ignored, could jeopardize the prison survival.

organizational interests.

Conclusion

The results indicated the factors affecting violence in prison are not merely intra-organization factors, but they mostly go back to the prisoners' past and even childhood. Also, it was found that failure and deprivation, as extra-organization factors, increased women's violence in prison. Although this factor was highly effective in causing violence in prisons, the prison control system could largely prevent it.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines

All participants in the study participated in the study by filling out a consent form, and the researchers assured them that the results of the research were confidential.

Funding

All financial resources and costs for research and publication of the article have been paid by the authors and no financial support has been received.

Authors' contributions

The article is an excerpt from a Master Thesis. The first and Third author is a M.A student; the Second author is the first Supervisor and the responsible author.

Conflicts of interest

This article is taken from Master Thesis entitled " Sociological study of the factors affecting the return of prisoners to prison: A case study of Kerman Central Prison in ۲۰۲۰" (Department of sociology, Kerman Branch, Islamic Azad University, Kerman, Iran). This research is not in conflict with personal or

مقاله پژوهشی

بررسی جامعه شناختی عوامل موثر بر ضرب و جرح و قتل عمد
در زندان زنان کرمانمحمد سعیدی^۱، علیرضا صنعت خواه^{۲*}، افسانه شیروانی پور^۳

۱. کارشناسی ارشد گروه جامعه شناسی، واحد کرمان، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمان، ایران

۲. استادیار و عضو گروه جامعه شناسی، واحد کرمان، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمان، ایران

۳. کارشناسی ارشد گروه جامعه شناسی، واحد کرمان، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمان، ایران

چکیده

هدف: هدف از تدوین این مقاله بررسی عوامل درون و برون سازمانی موثر بر شکل گیری خشونت در زندان زنان شهر کرمان است که با توجه به گستردگی مفهوم خشونت، در مورد خاص آن یعنی ضرب و جرح و قتل عمد مورد توجه قرار گرفته است.

روش: روش این تحقیق روش پیمایشی است و برای جمع آوری اطلاعات از تکنیک های مصاحبه و پرسشنامه استفاده شده است، تعداد جامعه آماری تحقیق برابر با ۱۲۷ نفر (کل زندانیان زن در زندان مرکزی کرمان در سال ۹۹) بوده است که ۱۰۴ نفر به عنوان نمونه انتخاب شده اند. چارچوب نظری تحقیق براساس نظریه فروید، تئوری ناکامی - پرخاشگری دولارد، دوب، میلر و سیرز، نظریه یادگیری اجتماعی باندورا، نظریه کنترل اجتماعی هیرشی و نظریه باتامز می باشد.

یافته ها: حاکی از آن است که بیشترین تاثیر علی و مستقیم را متغیر سیستم کنترل در زندان بر خشونت در زندان در بین زنان دارد. این ضریب منفی و برابر با ۰/۲۶۹- است. پس از آن محرومیت و ناکامی با تاثیری در حدود ۰/۲۶۳، کنترل اجتماعی با تاثیری در حدود ۰/۲۳۴ بر خشونت در زندان تاثیر گذارند. نتیجه گیری: نتایج مدلسازی معادلات ساختاری تحقیق حاکی از آن است که بیشترین تاثیر علی و مستقیم را متغیر سیستم کنترل در زندان بر خشونت در زندان در بین زندانیان دارد. پس از آن محرومیت و ناکامی در مرحله دوم قرار می گیرد. این امر نشان می دهد که ریشه اصلی خشونت زنان در زندان به عقده های روحی و تمایلات سرکوب شده ایشان در بیرون از زندان قرار دارد. یعنی از یک طرف دلیل اصلی خشونت در بین زنان تحت تاثیر عوامل برون از زندان قرار دارد و از طرف دیگر سیستم کنترل در زندان می تواند از میزان خشونت بکاهد.

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۱۰/۰۱

تاریخ داوری: ۱۳۹۹/۱۲/۱۸

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۲/۲۲

از دستگاه خود برای اسکن و خواندن مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید

DOI:

10.30495/jzv.2021.26876.3453

واژه های کلیدی:

زندان کرمان، سوء مصرف مواد مخدر، ضرب و جرح، قتل عمد، ناکامی و پرخاش

* نویسنده مسئول: علیرضا صنعت خواه

نشانی: استادیار و عضو گروه جامعه شناسی، واحد کرمان، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمان، ایران

تلفن: ۰۹۱۷۶۷۴۸۹۶۳

پست الکترونیکی: asanatkah@yahoo.com

مقدمه

بیشتر بوده است، خطر مرگ و میر به سبب قتل عمد به طور پیوسته کاهش یافته است. میزان جهانی قتل عمد، که براساس قربانیان قتل عمد در میان ۱۰۰۰۰۰ نفر محاسبه شده است، از ۷/۲ در سال ۱۹۹۲ به ۶/۱ در سال ۲۰۱۷ کاهش یافته است.

خشونت در ایران و به خصوص در شهر کرمان در حد بالا است. بیشترین نرخ آدم کشی در طول سالهای ۱۳۷۵-۱۳۸۱ با ۶/۸۵ مورد قتل (در یکصد هزار نفر جمعیت) به استان سیستان و بلوچستان و پس از آن با میانگین ۴/۵۶ مورد قتل به استان کرمان تعلق می‌گیرد. علاوه بر این آمارهای ارائه شده در رابطه با وقوع و کشف جرایم سال ۱۳۸۶، از فرماندهی انتظامی کرمان نیز نشان می‌دهد که در این سال ۱۲۰ فقره قتل، ۲۳۵ مورد چاقوکشی، ۲۱۵۴ مورد نزاع و درگیری فردی و ۱۱۹ مورد نزاع و درگیری جمعی رخ داده است که رقم بالایی در آن سالها بوده است (۵). طبق آخرین آماري که در سال ۱۳۹۳ توسط سخنگوی حقوقی و قضایی مجلس ارائه شد، میزان مرگ ناشی از خشونت در میان زنان بین ۱۵ تا ۴۴ سال با میزان مرگ ناشی از سرطان برابر است. کمتر از ۳۵ درصد خشونت‌های خانگی در ایران به پلیس گزارش میشود که در این میان ۵۲ درصد زنان در زندگی خود دچار خشونت روانی و کلامی شدند و ۳۷ درصد در معرض خشونت فیزیکی قرار گرفتند (۶).

این رقم بنا به گزارش‌های ارائه شده در سالهای بعد نیز رو به افزایش بوده است. این امر درحالی است که مساله انحرافات اجتماعی از نظر پژوهشگران و جامعه‌شناسان تنها یک مساله فردی نیست بلکه اگر علل و پیامدهای این موضوع خاص پیگیری شود، مشخص خواهد شد که این موضوع جزئی از یک نظام یا جریان اجتماعی است. هدف اصلی در تحقیق پیش رو آن است که به بررسی عوامل درون و برون سازمانی موثر بر خشونت (ضرب و جرح و قتل عمد) در بین زنان زندانی در زندان مرکزی شهر کرمان بپردازد و یکی از آسیب‌های اجتماعی یعنی ضرب و جرح و قتل عمد در بین زندانیان زن در زندان مرکزی شهر کرمان را در سال ۱۳۹۹ بررسی کند. در تحقیق حاضر تلاش می‌شود تا به این سوال پاسخ داده شود که چه عوامل درون سازمانی (زندان) و برون سازمانی بر بروز ضرب و جرح و قتل عمد در بین زندانیان زن موثر است؟

زندان شهر کرمان به این دلیل به عنوان جامعه آماری انتخاب شده است که شهر کرمان در مسیر ترانزیت مواد مخدر از افغانستان و پاکستان به دیگر کشورها است و مساله خشونت و امنیت را به یک مساله اساسی تبدیل می‌کند؛ بعلاوه آمار و اخبار خشونت در این شهر به شدت به شهرهای دیگر کشور پخش می‌شود و این امر می‌تواند یک مساله کوچک امنیتی در این شهر را به مساله ای ملی بدل سازد. تحقیقات گسترده‌ای در کشور در خصوص خشونت و عوامل اجتماعی موثر بر آن انجام شده است اما تحقیقات محدودی موضوع خشونت زنان زندانی را مورد بحث قرار داده است. موندال و پول (7) در بررسی ارتباط بین خشونت شریک زندگی (همسر) و تغذیه کودک در هند، با بررسی یافته‌های اخیر نظرسنجی ملی بهداشت خانواده در هند اظهار می‌کند که خشونت همسر یکی از نگرانی‌های بهداشت عمومی در سراسر جهان است و پیامدهای نامطلوبی بر سلامت زنان و فرزندان

تاریخ جهان از گذشته تا به امروز شاهد رفتارهای بسیار خشن بین انسان‌ها بوده است. تبعات خشونت گاهی تا آنجا پیش می‌رود که انسانها در پاره‌ای از حوادث خشن از حیوانات درنده نیز پیشی می‌گیرند. خشونت ناشی از جنگ، کشتار، غارت و شکنجه بیشتر از سوی مردان گریبانگیر زنان شده است. از طرف دیگر زنان درون خانواده نیز با بسیاری از تهدیدات علیه امنیت خود از سوی مردان دست به گریبانند. در ادبیات تحقیقی موجود، بیشتر بر خشونت علیه زنان متمرکز شده است. در این تحقیقات بر این نکته تاکید شده است که حدود نیمی از جمعیت کره زمین را زنان تشکیل می‌دهند که در طول تاریخ مورد بی‌مهری قرار گرفته‌اند. خشونت علیه زنان از قدیم تا به حال نه تنها کمتر نشده است، بلکه با بررسی‌های به عمل آمده آمارهایی به دست رسیده که حاکی از نقض حقوق بشر در مورد زنان است. خشونت ممکن است جنبه روانی، جسمی و مالی و جنسی داشته باشد که در اسلام به عوامل فرهنگی زمینه ساز خشونت علیه زنان بیشتر توجه شده و با آن به مقابله برخاسته است. این نتایج در حالی است که زنان هم می‌توانند قربانی خشونت باشند و هم عامل خشونت (۱).

منظور از خشونت در این تحقیق رفتاری است که به قصد آسیب رساندن به دیگران از کسی سر می‌زند و دامنه آن از تحقیر، توهین، تجاوز و ضرب و جرح تا تخریب اموال و دارایی‌های طرف مقابل و قتل او گسترده است (۲).

در بین زنان، گروهی به دلایل گوناگون حتی دست به ارتکاب قتل زده‌اند. با مجرمین و بزهکاران همدستی کرده و یا خود عامل بزه بوده و به زندان افتاده‌اند. در زندان زنان نیز خشونت به وفور وجود دارد و این موضوع مساله خشونت در زنان را به عنوان یک مساله اجتماعی که می‌تواند ریشه در درون و یا برون زندان داشته باشد مطرح می‌کند. این امر درحالی است که آمارها نشان می‌دهد، ارتکاب جرایم در زندان در حال افزایش، پیچیده تر و سازماندهی تر شدن است؛ چرا که بزهکاران درون زندان، امکانات و شیوه‌های متنوعی برای خویش مهیا می‌کنند. شکی نیست که زندان برای نظام‌های قضائی تمام کشورها اهمیت دارد؛ از سوی دیگر آثار و تبعات و آسیب‌هایی که زندان و حبس در بر دارند، مساله‌ای بسیار مهم و قابل توجه است به طوری که پژوهشگران را عقیده بر این است که زندان آسیب‌های بسیاری دارد که در اغلب موارد بسیار بیشتر از سود ناچیزی است که از آن عاید می‌شود (۳).

با نگاهی به آمار جرایم می‌توان گفت که بر اساس مطالعه جهانی دفتر مقابله با مواد مخدر و جرم سازمان ملل متحد ۲۰۱۹، درباره ی قتل عمد که توسط این دفتر منتشر شد، در سال ۲۰۱۷، در سر تا سر جهان تعداد ۴۶۴۰۰۰ نفر به قتل رسیدند. این رقم به میزان قابل توجهی بیشتر از تعداد ۸۹۰۰۰ نفری است که در درگیری‌های مسلحانه جان خود را از دست داده‌اند (۴). این تحقیق نشان می‌دهد که تعداد کل افرادی که از مرگ و میر ناشی از خشونت به دلیل قتل عمد آسیب دیده‌اند، در بیست و پنج سال گذشته افزایش یافته است و از ۳۹۵۵۴۲ در سال ۱۹۹۲ به ۴۶۴۰۰۰ در سال ۲۰۱۷ رسیده است. با این وجود، از آن جایی که سرعت رشد جمعیت جهان از تعداد قربانیان گزارش شده قتل عمد

زندان کرمان به این نتیجه می‌رسند که جنسیت، وضعیت تأهل، معاشرت با دوستان بزهکار، عضویت در گروه‌های نزاع، تأیید پرخاشگری، توجیه عمل مجرمانه، تصور از خوردن برچسب انحراف، علاقه به فیلم‌های خشن، سابقه اخراج از مدرسه، مصرف الکل، مواد مخدر و قرص اکس با سابقه خشونت جوانان ۱۸-۳۵ سال مورد بررسی ارتباط معنادار دارد. جرایم خشونت آمیزی چون قتل و ضرب و جرح در مردان بیشتر از زنان رخ می‌دهد. خزایی (۱۴) در بررسی ساختار زندان پیشامردن و مدرن، به این نتیجه می‌رسد که فضای کالبدی در این دو نوع زندان، مؤید گسستی آشکار از ساختار انبار قاجاری به زندان قصر پهلوی است که در آن از سادگی به پیچیدگی، از تاریکی به نور و از نبود حقوق به حقوق زندانی می‌رسیم.

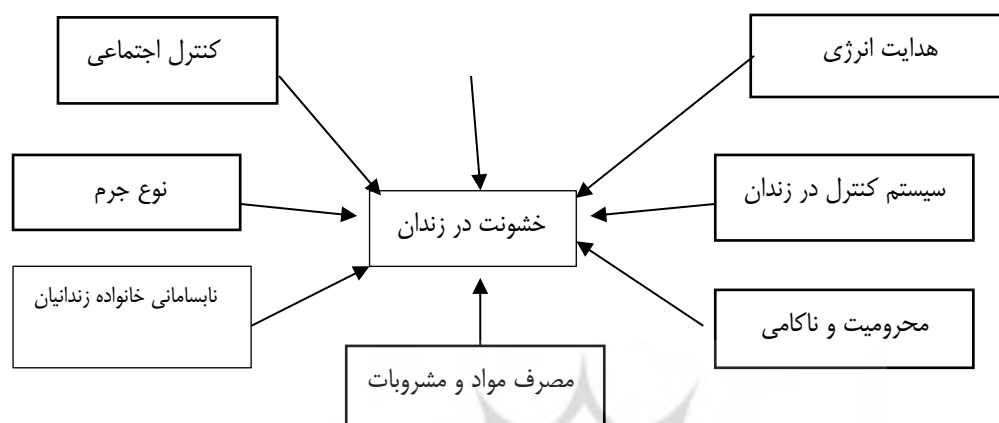
فریود و برخی از پیروان وی با طرح مفهوم پالایش روانی پرخاشگری مدعی شده‌اند که در بسیاری از موارد نیروی پرخاشگرانه در انسان به طریقی پالایش می‌شود. پالایش به مفهوم کاهش انگیزه پرخاشجویی است و از طریق ارتکاب کنش پرخاشجویانه یا مشاهده‌ی آن حاصل می‌شود. مهمترین شیوه از نظر ایشان برای پالایش نیروی پرخاشگرانه، صرف انرژی پرخاشگرانه در فعالیت‌های بدنی مانند بازی‌های ورزشی، دویدن، جست و خیز، مشقت زنی و نظایر آنها است (۳). طبق تئوری ناکامی - پرخاشگری دولارد، دوب، میلر و سیرز که در سال ۱۹۳۹ ارائه نموده‌اند، شرایط بیرونی مانند ناکامی، فقدان وجهه و احساس اجحاف، انگیزه‌ای نیرومند برای ایجاد رفتار آسیب‌زا محسوب می‌شود. پذیرفته شده‌ترین تئوری در این مجموعه تئوری موسوم به ناکامی - پرخاشگری است (۱۵). در این تئوری، پرخاشگری فرایندی در نظر گرفته می‌شود که در خلال آن افراد از دستیابی به هدف یا اهداف خویش باز می‌مانند و احساس ناکامی در آنها شکل می‌گیرد. ناکامی حاصل از چنین فرایندی در نهایت سبب بروز حرکات و رفتارهای پرخاشجویانه و خشونت آمیز بین افراد می‌گردد. مهمترین هدف یا اهدافی که به عنوان محور آسیب مورد توجه قرار می‌گیرند منبع یا منابع ناکامی هستند. در نظریه یادگیری اجتماعی باندورا، عوامل رفتاری، ادراکی، و محیطی در تعامل با یکدیگر شکل دهنده شخصیت افراد هستند؛ به عبارت دیگر رفتار، عوامل فردی و نیروهای اجتماعی جلگی بر یکدیگر تأثیر گذاشته و از هم تأثیر می‌پذیرند. این نظریه تأکید ویژه‌ای بر نقش یادگیری مشاهده‌ای در آشنایی با رفتار می‌کند. در واقع، متمایزترین جنبه نظریه باندورا این است که بیشتر رفتارهای انسانی از طریق مشاهده یا الگوهای مثالی آموخته می‌شوند (۱۶).

طبق نظریه کنترل اجتماعی هیرشی بزهکاری زمانی اتفاق می‌افتد که قیود فرد نسبت به اجتماع ضعیف شود یا به کلی از بین برود. وی چهار عنصر را به عنوان عناصر پیونده دهنده افراد جامعه به یکدیگر بر شمرده که موجب جلوگیری افراد از ارتکاب به خشونت و جرم می‌گردد. این چهار عنصر عبارتند از ۱- دلبستگی یا تعلق خاطر به خانواده، دوستان و جامعه ۲- تعهد به هدف‌های قراردادی و مرسوم جامعه ۳- مشارکت و درگیر بودن در فعالیت روزمره ۴- اعتقادات و باورهای فرد به قواعد اخلاق و اجتماعی است. این رویکرد، بزهکاری را حاصل شکست کنترل‌های اجتماعی هر فرد می‌داند. از نظر او کنترل اجتماعی

آنها دارد که مهمترین آنها شیوع اختلال رشد، کاهش وزن کودکان، بوقه‌های کوتاه قدی، کمبود وزن و هدر رفتن برای کودکانی است که مادران آنها در معرض خشونت جسمی، جنسی یا عاطفی قرار داشتند. گوسمن و سیانکا (۸) در بررسی عوامل موثر بر خشونت جنسی در میان نوجوانان مدارس در دو کشور آفریقای شرقی اظهار می‌کنند که تجارب خشونت جنسی به طور قابل توجهی بیشتر توسط پسران (۲۹/۹ درصد) نسبت به دختران (۲۴/۶ درصد) و در مقایسه با نوجوانان (۳۰/۲ درصد در مقابل ۱۹/۶ درصد) توسط افراد مسن گزارش شده است. از نظر ایشان چندین عامل موثر در بزه دیدگی است مانند منطقه زندگی روستایی، حمایت مالی خارجی و داشتن یک رابطه عاشقانه با دیگری. نتایج حاکی از آن است که رویکردهای جامع آموزش جنسی ممکن است به بهبود حمایت از نوجوانان و تقویت رشد جنسی مستقل کمک کند. کیم و همکاران (۹) در بررسی برنامه‌ای که برای بالابردن امنیت در خانواده‌ها (جهت جلوگیری از خشونت) طراحی شده بود به این نکته اشاره دارند که والدینی که آموزش‌های لازم در برنامه مذکور را تجربه کرده‌اند امنیت بیشتری برای فرزندانشان ایجاد کرده‌اند و این امر باعث کاهش خشونت در خانواده شده است. ببری و همکارانش (۱۰) در استفاده از داده‌های رسانه‌های اجتماعی برای ارزیابی میزان مواجهه کودکان با خشونت در دوران کرونا، به این نکته اشاره می‌کنند که قرنطینه در این دوران افزایش قابل توجهی از محتوای توهین آمیز تولید شده در طول محدودیت‌های خانه نشینی را در شبکه‌های اجتماعی نشان می‌دهد. نتیجه‌گیری تجربه جمعی از بیماری همه گیر کوید ۱۹ و اقدامات مهار مربوط به آن، مطالبی را در مورد خطرات گسترده‌ای که کودکان در شرایط بحرانی در معرض خطر قرار می‌دهند، ارائه می‌دهد. همانطور که جوامع به سمت یک امر عادی جدید (در پذیرش و زندگی با این ویروس) پیش می‌روند، فناوری در حال ظهور، کار از راه دور و یادگیری آنلاین را در مرکز خود قرار می‌دهد، و با پیش بینی تهدیدات مشابه در آینده، دولت‌ها و سایر سهامداران باید اقدامات لازم را برای محافظت از کودکان در برابر خشونت انجام دهند. موتیسو و همکاران (۱۱) در بررسی خشونت خانوادگی در کنیا به این نکته اشاره دارند که هشتاد و دو درصد (۸۲.۴٪) از کسانی که خشونت شدید در خانواده را به راه انداخته‌اند دارای اختلال روانی بودند. کسانی که تشخیص اختلال روانی در ایشان تأیید شده است، سطح بالاتری از خشونت را در مقایسه با افرادی که اختلالات روانی ندارند نشان می‌دهند. افسردگی، شایعترین اختلال روانی در بین افراد مورد مطالعه است. واقری و همکاران (۱۲) در بررسی نقش مسئولیت‌پذیری در حمایت از کودکان در برابر خشونت اظهار می‌کنند که خشونت علیه کودکان به صورت یک بی‌عدالتی فراگیر و مداوم در سراسر جهان رو به گسترش است. عزیزاده و همکاران (۱۳) در بررسی عوامل مؤثر بر ارتکاب جرایم خشن و خاص در بین مجرمین در زندان شهرستان سیرجان اظهار می‌دارند که در سال‌های اخیر این جرایم رو به ازدیاد بوده است. نتایج حاکی از آن است که عواملی چون اعتیاد، سابقه زندانی شدن، زندگی در مناطق جرم خیز و وضعیت خانوادگی زندانیان با جرایم خشن رابطه معنادار داشت. عرب نژاد و یزدان پناه (۵) در بررسی عوامل مرتبط با خشونت و سابقه آن در بین جوانان ۱۸-۳۵ سال

طور جدی تحت تاثیر مدیریت زندان قرار می‌گیرد. از نظر پژوهشگران عوامل مرتبط با خشونت بدین قرارند: ویژگی‌های شخصیتی زندانبانان، عوامل ساختاری یا موقعیتی (مانند معماری و طراحی زندان و سطح امنیت)، اقدامات مدیریتی (الگوهای آموزشی و مهارت‌های کارکنان، فرهنگ زندان و سبک‌های مدیریتی) و تاثیرات محیط خارجی (۱۸).

شامل کنترل‌های مستقیم اعمال شده از طریق ابزارها و وسایل بازدارنده، مجازات‌ها و کنترل درونی (وجدان) است؛ بعلاوه کنترل غیرمستقیم مرتبط با سیمای ظاهری و رفتار والدین و دیگران نیز ابزارهای مشروع و قابل دسترس ارضای نیازها را شامل می‌شود (۱۷). با توجه به نظریه‌های کنترل اجتماعی می‌توان گفت که عدم نظارت والدین بر رفتار فرزندان، دلبستگی پایین فرزندان به والدین و پایین بودن کنترل اجتماعی غیررسمی می‌تواند در میزان بروز رفتار خشونت‌آمیز موثر باشد. با تامز (۱۹۹۹) اعتقاد به دارد که نظم مطلوب در زندانها به

نمودار ۱: مدل مفهومی و تحلیلی عوامل موثر بر خشونت در زندان

محرومیت و ناکامی: طبق تئوری ناکامی - پرخاشگری جملگی بر این باورند شرایط بیرونی مانند ناکامی، فقدان وجهه و احساس اجحاف، سائق نیرومند برای ایجاد رفتار آسیب‌زا محسوب می‌شود. تا چه اندازه در زندگی خود در موارد زیر لطمه دیده‌اید و احساس می‌کنید توانسته‌اید به آنچه باید، برسید؛ دستیابی به تحصیلات، دستیابی به شغل خوب، دستیابی به شرایط اقتصادی (متوسط در حد زندگی)، دستیابی به شرایط اقتصادی خوب، داشتن خانواده‌ای گرم و صمیمی، داشتن دوستانی که دستتان را بگیرند.

یادگیری مشاهده‌ای: در نظریه یادگیری اجتماعی باندورا، عوامل رفتاری، ادراکی و محیطی در تعامل با یکدیگر شکل دهنده شخصیت افراد هستند. این نظریه تاکید ویژه‌ای بر نقش یادگیری مشاهده‌ای در آشنایی با رفتار می‌کند، بیشتر رفتارهای انسانی از طریق مشاهده یا الگوهای مثالی آموخته می‌شوند.

روش پژوهش و ابزار پژوهش

تحقیق پیش رو با استفاده از روش پیمایش و از ابزارهایی از جمله پرسشنامه و مصاحبه (با زنان محکوم شده) بهره گرفته است. در پرسشنامه، سوالات باز نیز در کنار سوالات بسته قرار داده شده‌اند تا درک بهتری از موضوع تحقیق حاصل شود. در مجموع ۸۰ سوال طراحی شده است که ابعاد گوناگون تحقیق را مورد سنجش قرار می‌دهند و حاوی سوالاتی برای متغیرهای مطرحه در فرضیات تحقیق (متغیرهای مستقل، وابسته و واسطه‌ای) است. جهت مرور منابع، تحقیقات پیشین و تدوین مبانی، چارچوب نظری و بررسی‌های آماری از روش کتابخانه

فرضیات تحقیق به شیوه‌ی اصلی و فرعی و به صورت دو متغیره بیان شده‌اند. در فرضیات اصلی به صورت رابطه دو متغیره بین نوع جرم، نابسامانی خانواده‌های زندانبانان، پرخاش و ناکامی، یادگیری مشاهده‌ای، سیستم کنترل در زندان، مصرف مواد و مشروبات الکلی و کنترل اجتماعی و میزان خشونت در زندان مطرح شده‌اند. فرضیات فرعی نیز به صورت رابطه دو متغیره مطرح شده است که در آن رابطه بین متغیرهای وضعیت تاهل، جنسیت، میزان تحصیلات، سن و میزان خشونت مطرح شده است. تعریف مفهومی و عملیاتی متغیرهای پژوهش بدین قرارند:

متغیر وابسته تحقیق خشونت است. در تعریف مفهومی این متغیر، می‌توان گفت که خشونت رفتاری است که با هدف آسیب رساندن به خود و دیگری سر می‌زند و دامنه آن از تحقیر و توهین، تجاوز و ضرب و جرح تا تخریب اموال و دارایی و قتل، خودزنی و خودکشی گسترده است (۲). در اندازه‌گیری خشونت از پرسشنامه استاندارد ویلیامز (۱۹) استفاده شده است. دیگر متغیرهای تحقیق بدین قرارند:

هدایت انرژی پرخاشگرایانه در زندان: یعنی صرف انرژی پرخاشگرایانه در فعالیت‌های بدنی مانند بازی‌های ورزشی، دویدن، جست و خیز، مشت زنی و نظایر آن (براساس نظریه فروید)

نابسامانی خانواده: طبق نظریه کنترل اجتماعی هیرشی، بزهکاری زمانی اتفاق می‌افتد که قیود فرد نسبت به اجتماع ضعیف شود یا به کلی از بین برود. یکی از مواردی که وی تاکید دارد دلبستگی یا تعلق خاطر به خانواده، دوستان و جامعه است. نابسامانی خانوادگی اشاره به وضعیت نابسامان در درون خانواده دارد.

برای سنجش پایایی ابزار از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شده که پایایی گویه ها بدین قرار است:

این ضریب برای متغیر هدایت انرژی پرخاشگرانه با ۶ گویه (برابر با ۰/۷۱۶)، نابسامانی خانوادگی با ۶ گویه (برابر با ۰/۸۰۴)، ناکامی و پرخاش با ۹ گویه (برابر با ۰/۹۱۳)، یادگیری مشاهده ای با ۵ گویه (برابر با ۰/۷۱۴)، سیستم کنترل در زندان با ۱۳ گویه (برابر با ۰/۸۷۸)، مصرف مواد مخدر و مشروبات الکلی با ۹ گویه (برابر با ۰/۷۴۹)، کنترل اجتماعی با ۸ گویه (برابر با ۰/۸۵۳)، خشونت با ۲۶ گویه (برابر با ۰/۹۴۳) گزارش شده است.

یافته های پژوهش

داده های توصیفی تحقیق نشان می دهد که از میان ۱۰۴ نفر زندانیان زن که نمونه تحقیق را تشکیل می دهند، میانگین سستی تقریباً برابر با ۳۷ سال و میانگین تعداد فرزندان ۳ فرزند می باشد. دیگر یافته های توصیفی در قالب جدول ۲ ارائه شده است.

ای نیز استفاده شده است. برای بررسی بهتر موضوع با مسئولین زندان و نیروی انتظامی مصاحبه های باز و کیفی صورت گرفته است. جامعه آماری این پژوهش را زندانیان محبوس در زندان مرکزی شهر کرمان تشکیل داده اند که بر طبق آمار اعلام شده از سوی زندان شهر کرمان این تعداد برابر ۱۲۷ نفر می باشد. در اینجا کل جامعه آماری مورد بررسی قرار گرفته است و با توجه به مشکلات پژوهش در زندان و هماهنگی های لازم و... موفق شدیم با ۱۰۴ نفر از زنان مصاحبه کرده و پرسشنامه ها را پر کنیم. برای مشخص کردن روایی تحقیق از روایی محتوا استفاده شده است؛ به این صورت که بعد از تهیه پرسشنامه و قبل از اجرای آن، پرسشنامه به چندین نفر از اساتید رشته جامعه شناسی، روانشناسی و سرپرست معاونت اجتماعی نیروی انتظامی کرمان به عنوان داور داده شد و نظرات آنها اعمال گردید و بعد از تدوین پرسشنامه ابتدا تست مقدماتی اجرا گردید. تحلیل داده های آماری با استفاده از نرم افزار ۲۵ Spss و Amoss Graph22 انجام شده است.

جدول ۲: توصیف دموگرافیک متغیرهای تحقیق

متغیر	شاخص ها	درصد	فراوانی	بیشترین فراوانی (مد)
تحصیلات	سیکل و پایین تر	۳۷/۵	۳۹	
	ابتدایی و راهنمایی	۳۶/۵	۳۸	
	دبیرستان و فنی	۱۸/۲	۱۹	سیکل و پایین تر
	فوق دیپلم و لیسانس	۴/۸	۵	
تاهل	فوق لیسانس و بالاتر	۲/۹	۳	
	مجرد	۱۰/۸	۱۱	
	متاهل	۵۳/۹	۵۵	متاهل
نوع جرم	مطلقه	۲۱/۶	۳۲۲	
	فوت همسر	۱۳/۷	۱۴	
	سرقت	۲۲/۱	۲۳	
	قاچاق مواد مخدر	۶۲/۵	۶۵	قاچاق مواد مخدر
	ضرب و شتم	۱/۰	۱	
	تجاوز	۰	۰	
	قتل	۶/۷	۷	
	کلاهبرداری	۱/۹	۲	
	مالی و چک	۱/۹	۲	
سایر	۲/۹	۳		

ایشان ۴ سال گزارش شده، هنوز سالهای زیادی را باید در زندان سپری کنند.

یکی از مسائلی که طبق چارچوب نظری وارد تحقیق شده است هدایت انرژی پرخاشگرانه در زندان است. این هدایت می تواند از طریق انجام فعالیت های ورزشی در زندان صورت گیرد. میانگین نمرات از ۵ نمره در جدول زیر مشخص است. متأسفانه اکثریت گویه های ارایه شده دارای میانگینی بسیار پایین تر از حد متوسط هستند. این امر بدان معنا است که یکی از راهکارهایی که در زندان باید در خصوص هدایت انرژی پرخاشگرانه زندانیان انجام شود، ورزش در زندان است.

وضعیت پاسخگویان براساس میزان محکومیت حاکی از آن است که میانگین محکومیت زندانیان براساس سال برابر با ۴ سال می باشد. یعنی اکثریت زندانیان دارای مدت زمان محکومیتی در حد ۴ سال و بالاتر هستند. این میزان محکومیت بیشتر در خصوص قاچاق مواد مخدر (با توجه به اینکه اکثریت جرم زندانیان قاچاق مواد مخدر ذکر شده) می باشد. توصیف وضعیت پاسخگویان براساس مدت زمانی که از محکومیتشان گذرانده اند (براساس ماه) نیز نشان می دهد که اکثریت پاسخگویان به طور متوسط ۱۵ ماه (یکسال و بیشتر) از محکومیت خود را تا کنون گذرانده اند و از یافته ها مشخص است با توجه به اینکه میانگین محکومیت

جدول ۲: توصیف وضعیت پاسخگویان براساس نمرات میانگین هدایت انرژی پرخاشگرانه در زندان

کل	انحراف معیار	میانگین
104	1.153	1.97
104	1.511	2.60
104	.870	1.49
104	.792	1.38
104	.642	1.27
104	1.396	2.38

جدول ۳: توصیف وضعیت پاسخگویان براساس میانگین کل (از ۵ نمره)

تعداد گویه‌ها	واریانس	بیشترین / کمترین	رنج داده‌ها	بیشترین	کمترین	میانگین	میانگین کل
6	.308	2.045	1.327	2.596	1.269	1.849	میانگین کل

شده که از حد متوسط بالاتر است و نشانگر احساس ناکامی و پرخاش در بین زندانیان است.

مشاهده پرخاشگری در میان دیگر زندانیان، یکی دیگر از مسایلی است که طبق چارچوب نظری تحقیق می‌تواند با خشونت در زندان در ارتباط باشد. متغیر یادگیری مشاهده‌ای به همین منظور طراحی شده است. اکثریت پاسخگویان معتقدند که متأسفانه در زندان، با زندانیان خشن با مدارا رفتار می‌شود. میانگین ۳/۰۷۲ در این خصوص از ۵ نمره گزارش شده است.

سیستم کنترل از زندان به عنوان عامل بازدارنده‌ای در برابر خشونت زندانیان، باید بتواند به شیوه‌ای کارآمد عمل کند. ارزیابی سیستم کنترل در زندان به همین منظور در چارچوب نظری تعریف شده و وارد تحقیق شده است تا ارزیابی صحیحی ارائه شود. میانگین کل سیستم مدیریت در زندان برابر با ۳/۴۵۵ (از ۵) گزارش شده است که بالاتر از حد متوسط است.

نابسامانی خانوادگی زندانیان قبل از ورود به زندان به عنوان یکی دیگر از عواملی است که طبق چارچوب نظری تحقیق وارد تحقیق شده است. نکته قابل توجه آزار جنسی زندانیان در دوران کودکی است. این میانگین از ۵ نمره نزدیک به ۲ گزارش شده است (۱/۵۷). این امر نشان می‌دهد که تعداد قابل ملاحظه‌ای از زندانیان از دوران کودکی خاطره مطلوبی ندارند و آزار جنسی یکی از مسایلی است که شاید توانسته باشد حتی با زندگی آینده‌ای که منجر به زندان شده، در ارتباط باشد.

محرومیت و ناکامی یکی دیگر از متغیرهایی است که طبق چارچوب نظری تحقیق می‌تواند با خشونت در زندان مرتبط باشد. از پاسخگویان خواسته شده تا بیان کنند که در موارد زیر تا چه اندازه احساس ناکامی را در خود احساس می‌کنند. جدول زیر میانگین پاسخ‌های ارائه شده را از (۵ نمره) نشان می‌دهد. میانگین کل و محرومیت و ناکامی پاسخگویان برابر با ۳/۱۰۸ گزارش

جدول ۴: توصیف وضعیت پاسخگویان براساس نمرات میانگین سیستم کنترل در زندان

کل	انحراف معیار	میانگین
104	1.431	3.39
104	1.428	3.48
104	1.363	3.88
104	1.470	3.73
104	1.380	3.63
104	1.285	3.87
104	1.273	3.90
104	1.315	3.31
104	1.337	3.69
104	1.366	3.13
104	1.359	3.19
104	1.444	3.17
104	1.533	2.53

که مصرف مواد مخدر، از جمله شیشه (۳/۸۹ از ۵ نمره)، هروئین (میانگین ۳/۱۷ از ۵)، تریاک (۳/۰۳ از ۵) و پس از آن حشیش (۲/۸۵) بیشترین فراوانی را به خود اختصاص داده است.

مصرف مواد مخدر و مشروبات الکلی یکی دیگر از متغیرهای مهمی است که بنا بر چارچوب نظری می تواند با میزان خشونت زنان در زندان در ارتباط باشد. داده های جدول ۵ نشان می دهد

جدول ۵: توصیف وضعیت پاسخگویان براساس نمرات میانگین مصرف مواد مخدر و مشروبات الکلی

N	انحراف معیار	میانگین
104	1.646	3.60
104	1.068	1.43
104	1.088	1.50
104	1.169	1.61
104	1.592	3.01
104	1.506	2.30
104	1.278	1.81
104	.736	1.30
104	1.070	1.53

جدول ۶: توصیف وضعیت پاسخگویان براساس میانگین کل مصرف مواد مخدر (از ۵ نمره)

تعداد گویه ها	واریانس	بیشترین / کمترین	رنج داده ها	بیشترین	کمترین	میانگین
9	.642	2.770	2.298	3.596	1.298	2.009

ماهیت فوق استفاده شده است. در جهت آزمون فرضیات ابتدا فرضیه صفر (H0) که نشان دهنده عدم رابطه بین متغیرهای تحقیق است ارائه شده و مورد آزمون قرار گرفته است و با رد این فرضیه، فرضیه یک (H1) که نشان دهنده رابطه بین متغیرهای تحقیق است مورد پذیرش قرار گرفته است. در صورتی که فرضیه صفر مورد تایید قرار گرفته باشد فرضیه یک (H1) رد شده و بالعکس. نتایج آزمون فرضیات به طور خلاصه به قرار جدول زیر است:

در خصوص میزان خشونت (ضرب و شتم) زنان در زندان، به طور کلی میانگین خشونت در زندان کمی بالاتر از متوسط (از ۵ نمره) گزارش شده است. این میانگین برابر با ۲/۷۲۶ گزارش شده که برای زنان، با توجه به ویژگی های زیستی و فیزیکی آنها رقم بالایی را نشان می دهد. عوامل مختلفی می تواند بر میزان خشونت موثر باشد که در نتایج آمار استنباطی و آزمون فرضیات تحقیق و مدل ساختاری این روابط را به چالش می کشد. در خصوص آزمون فرضیات تحقیق و با توجه به ماهیت متغیرهای تحقیق (اسمی - رتبه ای و یا فاصله ای) از ضرایب همبستگی ویژه

جدول ۷: آزمون فرضیات تحقیق

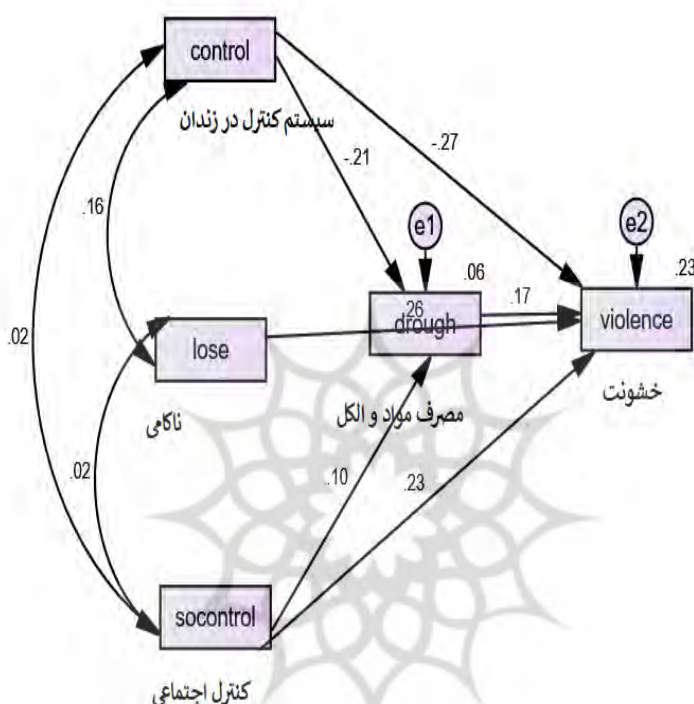
فرضیه (خلاصه رابطه)	ضریب همبستگی	سطح معناداری	قبول / رد فرضیه
تاهل و خشونت	کای اسکوبر	۰/۶۷۰	رد
تحصیلات و خشونت	کای اسکوبر	۰/۱۸۱	رد
نوع جرم و میزان خشونت	کای اسکوبر	۰/۴۶۱	رد
سن و خشونت	پیرسون	۰/۰۷۵	رد
هدایت انرژی پرخاشگرانه در زندان و خشونت	پیرسون	۰/۱۰۱	رد
نابسامانی خانواده زندانیان و خشونت	پیرسون	۰/۸۹۵	رد
محرومیت و ناکامی	پیرسون	۰/۰۲۱	قبول
یادگیری مشاهده ای و خشونت	پیرسون	۰/۰۸۵	رد
سیستم کنترل در زندان و پرخاشگری	پیرسون	۰/۰۰۹	قبول
مصرف مواد و مشروبات الکلی در زندان و پرخاشگری	پیرسون	۰/۰۱۰	قبول
کنترل اجتماعی و خشونت	پیرسون	۰/۰۱۰	قبول

به منظور تبیین بهتر عوامل اجتماعی موثر بر خشونت زنان در زندان مدل مسیر در قالب مدل سازی معادلات ساختاری ارائه شده

مدلسازی معادلات ساختاری و آزمون مدل تحقیق

تحقیق و مدل ارائه شده برازش مطلوبی وجود دارد. شاخص کای اسکوایر بهنجار یا نسبی (CMIN/DF) برابر با ۰/۱۹۵ گزارش شده است که مطلوب است. البته باید به دیگر شاخص‌های ارائه شده نیز نگاه تیزبینانه‌تری داشته باشیم. در این مدل متغیرهای خطای خارج از مدل با e1، e2، نمایش داده شده است. دیگر ضرایب برازش مدل که حاکی از برازش مطلوب مدل است بدین قرارند:

است که حاکی از برازش^۱ مطلوب این مدل با واقعیت است. در این مدل متغیرهای گوناگونی به عنوان متغیرهای مستقل وارد مدل شده‌اند و رابطه آنها با خشونت در زندان مورد بررسی قرار گرفته است. شاخص‌های برازش مدل ساختاری مسیر حاکی از برازش مطلوب مدل با واقعیت است. ضریب خی دو یا CMIN، برابر با ۰/۱۹۵ می‌باشد که با سطح معناداری ۰/۶۵۹، معنادار نمی‌باشد. مدل‌سازی این امر بدین معنا است که بین داده‌های

نمودار ۲: عوامل موثر بر خشونت در زندان

جدول ۸: شاخص‌های برازش مدل ساختاری مسیر

شاخص برازش	برازش خوب	برازش قابل قبول	شاخص اندازه گیری	نتیجه ارزیابی شاخص
RMSEA	بین صفر تا ۰/۰۵	۰/۰۸ تا ۰/۰۵	۰/۰۰۰	برازش خوب
RFI	بین ۰/۹۷ تا ۱	۰/۹۵ تا ۰/۹۷	۰/۹۴۵	برازش خوب
CFI	بین ۰/۹۷ تا ۱	۰/۹۵ تا ۰/۹۷	۱/۰۰۰	برازش خوب
AGFI	بین ۰/۹۵ تا ۱	۰/۹۰ تا ۰/۹۵	۰/۹۸۹	برازش خوب

قبول است. همانطور که در این جدول مشخص است، بیشترین تاثیر علی و مستقیم را متغیر سیستم کنترل بر ضرب و جرح و قتل عمد در زندان در بین زندانیان دارد. این ضریب منفی و برابر با ۰/۲۶۹- است. این امر بدین معنا است که سیستم کنترل در زندان می‌تواند تاثیر مهمی را بر ضرب و جرح و قتل عمد زندانیان زن در زندان داشته باشد. هر اندازه این کنترل دقیق تر و

جدول ۹ برآورد تاثیرات استاندارد و غیر استاندارد متغیرهای تحقیق بر یکدیگر را نشان می‌دهد. در این جدول برآورد‌های رگرسیونی استاندارد و غیر استاندارد هر یک از متغیرهای تحقیق گزارش شده است. سطح معنی داری برای هر کدام از ضرایب فوق با عددی که در ستون (p) گزارش شده است مشخص شده که اعداد کوچکتر از ۰/۰۵ قابل قبول و بزرگتر از آن غیر قابل

¹ Fitness model

دارد؛ یعنی از یک طرف دلیل اصلی خشونت در بین زنان تحت تاثیر عوامل برون از زندان قرار دارد و از طرف دیگر سیستم کنترل در زندان می تواند از میزان خشونت بکاهد.

سختگیرانه تر باشد به همان میزان از خشونت می کاهد. پس از آن محرومیت و ناکامی در مرحله دوم قرار می گیرد. این امر نشان می دهد که ریشه اصلی پرخاشگری زنان در زندان به عقده های روحی و تمایلات سرکوب شده ایشان در بیرون از زندان ارتباط

جدول ۹: برآورد تاثیرات استاندارد و غیر استاندارد متغیرهای تحقیق بر یکدیگر

رگرسیون استاندارد	سطح معنی داری	C.R.	S.E.	رگرسیون غیر استاندارد	
-0.214	.026	-2.232	.055	-0.123	سیستم کنترل در زندان <---> مصرف مواد مخدر
.103	.281	1.079	.087	.094	کنترل اجتماعی <---> مصرف مواد مخدر
.170	.057	1.900	.339	.644	خشونت <---> مصرف مواد مخدر
-0.269	.003	-2.987	.196	-0.587	سیستم کنترل در زندان <---> خشونت
.234	.007	2.684	.302	.810	کنترل اجتماعی <---> خشونت
.263	.003	2.989	.196	.585	محرومیت و ناکامی <---> خشونت

جدول ۱۰: برآورد کوواریانس متغیرهای تحقیق بر یکدیگر

سطح معنی داری	C.R.	S.E.	ضریب	
.810	.240	7.938	1.907	محرومیت و ناکامی <--> کنترل اجتماعی
.103	1.630	12.749	20.786	محرومیت و ناکامی <--> سیستم کنترل در زندان
.810	.240	8.097	1.942	کنترل اجتماعی <--> سیستم کنترل در زندان

که کوواریانس نشان نمی دهد که کدام تغییر علت دیگری است. نتایج حاصله حاکی از آن است که هیچ کدام از متغیرهای مستقل با یکدیگر هم تغییری ندارند.

کوواریانس را می توان ضریب همبستگی متقابل بین متغیرهای تحقیق قلمداد کرد؛ یعنی با تغییر یک متغیر دیگر هم تغییر می یابد و این امر حاکی از تغییرات متقابل متغیرها است، اما هم تغییری به معنای تاثیر علی متغیرها بر یکدیگر نیست؛ به این معنا

جدول ۱۱: برآورد ضریب تعیین متغیرهای تحقیق بر یکدیگر

ضریب
.055
.226

هجوم قرار دهد. در چنین شرایطی، سازمان ها زمانی موفق عمل خواهند کرد که ضمن کسب شناخت کافی نسبت به این بحران ها و پیش بینی آنان، شرایط مناسبی برای کاهش یا از بین بردن آن فراهم آورند. ما امروزه شاهد عدم توازن میان پیچیدگی های روزافزون سازمان ها و عدم توانایی این سازمان ها در پیش بینی و مقابله با این تحولات و پیچیدگی ها هستیم. سازمان ها برای اینکه بتوانند با تهدیدات محیطی مقابله کرده و از فرصت های احتمالی بهره برداری کنند باید ظرفیت ها و توانمندی ها درونی خود را بشناسند تا نقاط قوت خود را بالا برده و کاستی های خود را ترمیم نمایند.

زندان ها باید بتوانند طی فرآیندی نظام یافته تلاش کنند تا بحران های بالقوه را شناسایی و پیش بینی کنند. سپس در مقابل آنها اقدامات پیشگیرانه انجام دهد تا اثر آن را به حداقل برساند. برای اجرای این فرآیند باید مشخص شود که مسایل و مشکلات درون زندان در چه مرحله از عمر خود قرار دارد تا بتوان نسبت به اقدامات پیشگیرانه و یا هر اقدام مناسب، تصمیم درستی اتخاذ کرد و روش های صحیحی به

جدول ۱۱ ضریب تعیین متغیرهای تحقیق را نشان می دهد. این ضریب نشانگر آن است که چند درصد از تغییرات متغیر وابسته در تحقیق، تحت تاثیر متغیرهای مستقلی است که وارد مدل شده است. همان طور که مشخص است ۲۲/۶ درصد از تغییرات خشونت (ضرب و جرح و قتل) توسط متغیرهایی که وارد تحقیق شده اند، تبیین شده است.

بحث و نتیجه گیری

مساله خشونت (ضرب و جرح و قتل) در زندان یکی از مسایلی است که می تواند در درجه اول با جان مددجویان (زندانیان) در ارتباط باشد و دوم اینکه با ایجاد خشونت در زندان می تواند نظم موجود را برهم ریزد و سیستم کنترل در زندان با مسایل و مشکلات جدی روبرو شود؛ از طرف دیگر امروزه سازمان زندان ها با بحران ها و چالش های گوناگونی رو به رو است که بی توجهی به آنها می تواند حیات و بقای زندان را مورد

ایشان در بیرون از زندان باز می‌گردد. یعنی از یک طرف دلیل اصلی خشونت در بین زنان تحت تاثیر عوامل برون از زندان قرار دارد و از طرف دیگر سیستم کنترل در زندان می‌تواند از میزان خشونت بکاهد. از دیگر نتایج مهم حاصل تاثیر غیر مستقیم سیستم کنترل در زندان بر سوء مصرف مواد مخدر است. این تاثیر کاهنده و برابر با ۰/۲۱۴- گزارش شده است. با توجه به اینکه مصرف مواد مخدر تاثیر مثبتی بر خشونت در زندان دارد نتایج حاکی از این است که یک سیستم کنترل قوی در زندان می‌تواند از این روند بکاهد.

ملاحظات اخلاقی

پیش از اجرای پژوهش از شرکت‌کنندگان رضایت آگاهانه کتبی گرفته شد و تمام شرکت‌کنندگان با رضایت خود در پژوهش شرکت داشتند و محققان به آن‌ها اطمینان دادند که نتایج تحقیق محرمانه خواهد بود.

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

این پژوهش برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد و زیر نظر کمیته اخلاق دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان انجام گرفته است. ملاک‌ها و ضوابط اخلاقی انجمن جامعه‌شناسی آمریکا و ملاک‌های اخلاقی سازمان دانشگاه آزاد اسلامی و وزارت علوم در نظر گرفته شد. تمام نکات اخلاقی شامل رازداری، در اولویت بودن سلامت روان‌شناختی شرکت‌کنندگان، امانت‌داری، دقت در استناددهی، قدردانی از دیگران، رعایت ارزش‌های اخلاقی در گردآوری داده‌ها و رعایت حریم خصوصی شرکت‌کنندگان توسط پژوهشگران مدنظر قرار گرفته است.

حامی مالی

تمام منابع مالی و هزینه پژوهش و انتشار مقاله تماماً بر عهده نویسندگان بوده و هیچ‌گونه حمایت مالی دریافت نشده است.

مشارکت نویسندگان

مقاله برگرفته از پایان‌نامه مقطع ارشد است. نویسنده اول و سوم دانشجویان مقطع ارشد؛ نویسنده دوم استاد راهنمای اول و نویسنده مسئول پایان‌نامه می‌باشند.

تعارض منافع

این نوشتار برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد تحت عنوان «بررسی عوامل اجتماعی موثر بر بازگشت مجدد زندانیان: مطالعه موردی زندان مرکزی کرمان در سال ۱۳۹۹» است (گروه جامعه‌شناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمان، ایران) است و با منافع شخصی یا سازمانی منافات ندارد.

اجرا آورد. بدیهی است که مدیران نمی‌توانند در برابر همه مسایل و مشکلات در آینده آمادگی داشته باشند. با این حال اگر آنها به مدیریت علمی زندان (که متکی به پژوهش‌های علمی است) به عنوان یک بخش جدانشدنی از مسئولیت مدیریت استراتژیک خود معتقد باشند، احتمال اینکه زندان گرفتار مشکلات و مسایل خرد و کلان شود تا حد زیادی کاهش می‌یابد. همان طور که اشاره شد خشونت یکی از مهمترین مسایل و مشکلات زندانها در تمامی جهان است. کشور ما نیز از این قاعده مستثنی نیست. نتایج تحقیق پیش رو در درجه اول نشان می‌دهد که خشونت تنها یک مسئله فردی نیست بلکه اگر علل و پیامدهای این موضوع خاص را پیگیری کنیم مشاهده می‌شود که این عمل، جزئی از یک نظام یا جریان اجتماعی است که زندگی اجتماعی افراد دیگر و کل نظام را تهدید می‌کند. با نگاهی به آمار جرایم می‌توان گفت که خشونت در ایران و به خصوص در شهر کرمان در حد بالایی است. آمارهای ارائه شده از سه ماهه اول سال ۱۳۸۷ از فرماندهی انتظامی استان کرمان نشان می‌دهد که جرایم خشونت بار که معمولاً شامل ادم کشی و ضرب و جرح و تجاوز و سرقت از اشخاص می‌شود رو به فزونی دارد.

نتایج تحقیق حاکی از آن است که متأسفانه در زندان مورد بررسی، هدایت انرژی پرخاشگرانه به خوبی صورت نگرفته است و این امر زمینه‌ای را برای خشونت می‌گشاید. اما عوامل موثر بر خشونت درون زندان تنها مربوط به عوامل درون زندان نیست بلکه قسمت اعظم آن به گذشته فرد و حتی دوران کودکی بر می‌گردد. یکی از مهمترین نتایج حاصل تحقیق، تاثیر متغیر ناکامی و محرومیت به عنوان یکی از عوامل برون سازمانی بر افزایش خشونت زنان در زندان است. نتایج نشان می‌دهد با اینکه این عامل، قدرت فراوانی در ایجاد خشونت در زندان دارد اما سیستم کنترل در زندان تا حد زیادی می‌تواند جلو آنرا بگیرد.

مدارا با زندانیان خشن می‌تواند میزان خشونت در زندان را طبق نتایج تحقیق افزایش داده و از طرف دیگر سیستم کنترل در زندان می‌تواند از طریق سخت‌گیری و برقراری نظم و انضباط دقیق بین زندانیان میزان خشونت را در زندان بکاهد. از دیگر عواملی که بر خشونت در زندان موثر است بالا بودن مصرف مواد مخدر و مشروبات الکلی در زندان است. با وجود تمامی سیستم امنیتی که زندانیان آنرا بالاتر از حد متوسط ارزیابی کرده‌اند، متأسفانه مواد مخدر و حتی مشروبات الکلی وارد زندان می‌شود. این مساله نه تنها در زندان‌های ایران بلکه در تمامی زندانهای جهان وجود دارد و با وجود همه کنترل‌های دقیق متأسفانه از طریق مختلف این مواد وارد زندان می‌شوند. این امر نیازمند تحقیقات علمی گسترده‌تر در خصوص ارائه راهکارهایی در خصوص جلوگیری از ورود این اقلام است که از سطح تحقیق پیش رو فراتر است.

نتایج مدلسازی معادلات ساختاری تحقیق حاکی از آن است که بیشترین تاثیر علی و مستقیم را متغیر سیستم کنترل در زندان بر خشونت در زندان در بین زندانیان دارد. این ضریب منفی و برابر با ۰/۲۶۹- است. پس از آن محرومیت و ناکامی در مرحله دوم قرار می‌گیرد. همان طور که اشاره شد این امر نشان می‌دهد که ریشه اصلی پرخاشگری زنان در زندان به عقده‌های روحی و تمایلات سرکوب شده

References

1. Shadmani, M , Analysis and Study of Violence Against Women (Case Study of Women in Europe), Human Rights Research Letter, ۲۰۱۷, COI: JR_WMN-3-9_004, (in Persian)
2. Seddiq Sarvestani RA. Social pathology, sociology Deviations. tehran: samt; 2009. 16–20. (in Persian)
3. Mohseni R. Pathology of imprisonment and imprisonment. Quarterly Journal of Judiciary. 2008;20(67):1–9. (in Persian)
4. United Nations. Report of the United Nations Office on Drugs and Crime. 2019.
5. Arabnezhad F, Yazdanpanah L. Factors Related to Violence among Youths Aged between 18-35 in Kerman Prison. refahj. 2011;11(43):71–95 (in Persian)
6. Parvinian F. Beating and its role in women going to court and requesting divorce; Case Study in Qazvin. Quarterly Journal of Women's Rights Protection Studies. 2019;3(11):3–11. (in Persian)
7. Mondal D, Paul P. Association between intimate partner violence and child nutrition in India: Findings from recent National Family Health Survey. Children and Youth Services Review. 2020 Dec;119.
8. Goessmann K, Ssenyonga J, Nkuba M, Hermenau K, Hecker T. Characterizing the prevalence and contributing factors of sexual violence: A representative cross-sectional study among school-going adolescents in two East African countries. Child Abuse & Neglect. 2020 Nov;109.
9. Kim J, Choi MJ, Trahan MH, Bellamy JL, Pierce B. Does parent engagement enhance children's emotional well-being in family team conference? Not a panacea for families with intimate partner violence. Children and Youth Services Review. 2020 Nov;118.
10. Babvey P, Capela F, Cappa C, Lipizzi C, Petrowski N, Ramirez-Marquez J. Using social media data for assessing children's exposure to violence during the COVID-19 pandemic. Child Abuse & Neglect. 2021 Jun;116.
11. Mutiso V, Musyimi C, Rebello T, Gitonga I, Tele A, Pike K, et al. Predictors of intimate partner violence in patients attending general health services at rural health facilities in Makueni county, Kenya. Mental Health & Prevention. 2020 Dec;20.
12. Vaghri Z, Samms-Vaughan M. Accountability in protection of children against violence: Monitoring and measurement. Child Abuse & Neglect. 2020 Dec;110.
13. alizadeh azam, Zakeri Nasrabadi Z, Salimi A. Special Crimes among the Offenders in the Sirjan County Prison between 2011 and 2016. Journal of Social Order [Internet]. 2018;10(3):225–50. (in Persian)
14. 14. Khazaei Y. An Analysis of the Pre-modern and Modern Prison Structure Case Study: Tehran's Anbar and Qasr Prisons . journal of historical researches. 2018;10(2):13–30. (in Persian)
15. Rahmati M M. The Study of Empirical Validity of Frustration-Aggression Theory: Case: Soccer fans in Tehran. refahj. 2005;4(14):205–32. (in Persian)
16. Javidi-Kalate-jafarabadi T, Madani S, Razavi B. Bandura Social Cognitive Learning Theory and Its Educational Implications. National Conference on Cognitive Science Findings in Education. 2011;231–53. (in Persian)
17. Mahdavi S, Abbasi Asfajir A. investigation of the relationship between socio-family relationships and jurisdiction rate of adolescents. 2008;1(1):11–45. (in Persian)
18. 18. Rashid K, Delfan beiranvand A, Jafari F. Investigating personality disorders among prisoners and identifying its related variables (A Case study in Lorestan Central Prison). Rooyesh-e-Ravanshenasi. 2018;6(4):171–96. (in Persian)
19. 19. Williams TY, Boyd JC, Cascardi MA, Poythress N. Factor structure and convergent validity of the Aggression Questionnaire in an offender population. Psychological Assessment. 1996 Dec;8(4).